

Nástroje interpretace novomediálního díla 2

Jaro 2016

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- Nová digitální média v kontextu vizuálních studií a postmoderní kulturní produkce.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- 1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií**
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
- 2. Nová digitální média a postmodernismus**
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
- 3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem**
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- **Remake**

„nové natočení staršího úspěšného filmu“

Akademický slovník cizích slov, 2000, s. 657

- *„**Remake** je film, který je ve zjevném intertextuálním vztahu k předchozímu filmu, čímž zdůrazňuje prvek reprodukce vlastní hollywoodské kinematografii. Remake je současně ve zjevném vztahu ke svému zdrojovému filmu a současně se od něj odlišuje obměňováním a upravováním příběhu nebo dokonce žánru. [...] Vztah mezi remakem a originálem nemusí ve skutečnosti přesáhnout podobu volné inspirace.“*

Delaney, Sean – Potamitis, Nicholas: *Remakes. 16+ Source Guide*. 2004.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- *„Remake je film, který je ve zjevném intertextovém vztahu k předchozímu filmu, čímž zdůrazňuje prvek reprodukce vlastní hollywoodské kinematografii. Remake je současně ve zjevném vztahu ke svému zdrojovému filmu a současně se od něj odlišuje obměňováním a upravováním příběhu nebo dokonce žánru. [...] Vztah mezi remakem a originálem nemusí ve skutečnosti přesáhnout podobu volné inspirace.“*

Delaney, Sean – Potamitis, Nicholas: *Remakes. 16+ Source Guide*. 2004.

- a) Sequel/prequel
- b) Adaptace nefilmových děl
- c) Filmové série
- d) Znovu natočení
- e) Pocta
- f) Návrat k pramenům

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- **Moderní vs. postmoderní remake**
- „[K]aždé dílo moderního umění přichází s novým zákonem, uvádí nové paradigma, nový způsob pohledu na svět.“ „To je také důvod, proč moderní estetika byla tak přísná vůči produktům masových médií, které jí připomínaly průmyslovou výrobu. Populární píseň, televizní reklama, komiks, detektivní román či western byly nahlíženy jako více méně úspěšné vzorky daného modelu nebo typu. Jako takové byly posuzovány jako zábavné , leč ne umělecké. [...] Produkty masových médií byly srovnávány s průmyslovými produkty, protože byly vyráběny v sériích a ´sériová´ produkce byla považována za cosi cizího umělecké produkci.“

Eco, U. Jak interpretovat seriály. Meze interpretace. 2004, od s. 93

Vs. Postmodernismus jako „*éra opakování*“.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
- 4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu**
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

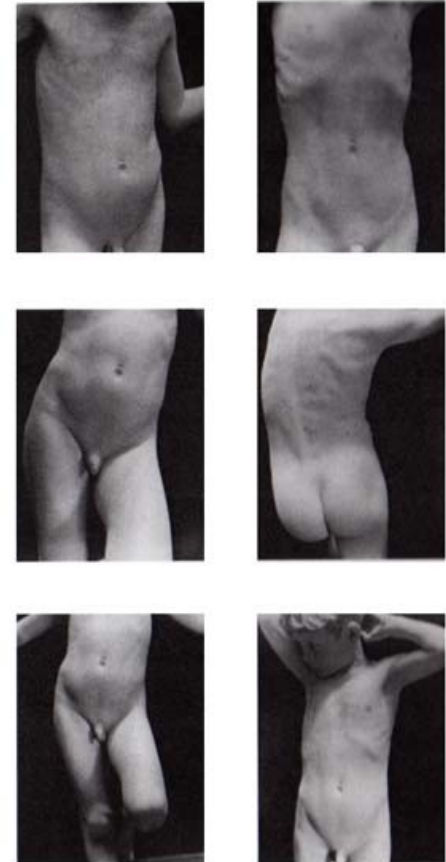
Pictures: 1977

Artists Space, New York,
kurátor: Douglas Crimp.

*„Nehledáme původní zdroje,
ale struktury významu:
pod každým obrazem je
vždy jiný obraz.“ D. Crimp*

Sherrie Levine:

Bez názvu (Podle Edwarda Westona), 1981.

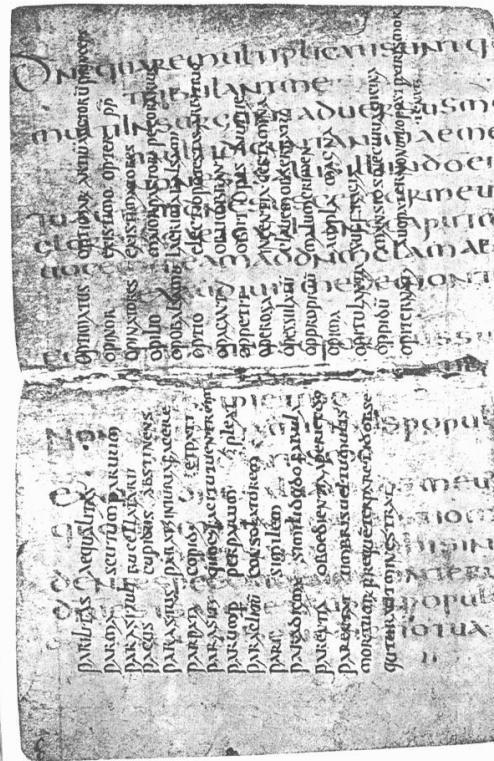

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

„Nehledáme původní zdroje, ale struktury významu: pod každým obrazem je vždy jiný obraz.“

Douglas Crimp

Obraz jako palimpsest...

FOL. 3V VON LAGE 1 DES EINSTIGEN PSALTERS IN UNZIMALE
TEXT (Ps. 3,2-4,1) SIEHE SEITE 2'

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. ***Musée imaginaire/Muzeum beze zdí (A.Malraux)***
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Role fotografie v aktu „rozmetání“ mystiky originálu a originality.

Fotografie jako multipl bez originálu – S. Levineová

Benjamin, Walter: *Umělecké dílo v době své technické reprodukovatelnosti* (1936)

(Jakým způsobem proměnil vynález fotografie samu podstatu umění?)

Malraux, André: *Muzeum beze zdí* (musée imaginaire) (1935 – 1947)

(Kniha umění jako sémiotický stroj.)

Warburg, Aby: *Atlas Mnemosyne*

(Problematika třídění, uspořádání a prezentace vztahů mezi obrazy.)

Duchamp, Marcel: *Boîte-en-valise* (1942)

(Historie umění jako konceptualizace vztahů a reprodukce.)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Originální díla v procesu svého přenesení do fotografie, podle slov Malrauxe, „přicházejí o své vlastnosti jako předměty“, ale současně získaly „nejvyšší význam v otázce stylu, jaký vůbec mohou získat.“

Malraux, A. dle *Umění po roce 1900*, s. 273.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Warburg, A. *Atlas paměti*

Aby M. Warburg: <http://www.mediaartnet.org/works/mnemosyne/>

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

- Duchamp, Marcel: *Boîte-en-valise*

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A.Malraux)
- 6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie**
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E.Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Postprodukce: pohyb „muzeem beze zdí“...

Bourriaud, Nicholas: *Postprodukce*, 2004

„Činnosti, o kterých je zde řeč nespočívají v produkování nějakých obrazů obrazů , což by byl manýristický postoj, ani v nárcích na téma všechno už tady bylo , nýbrž jde o to vymyslet uživatelské protokoly pro již existující způsoby zobrazování a formální struktury. Jde o to zmocnit se všech kulturních kódů, všech forem vyskytujících se v každodenním životě, všech děl světového kulturního dědictví, a toto všechno uvést v chod.“ N. Bourriaud, 2004, s. 009

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Postprodukce: pohyb „muzeem beze zdí“...

Bourriaud, Nicholas: *Postprodukce*, 2004

Hrdinové postprodukce: DJ, programátor – sémionauté

Postprodukce jako estetická strategie pohybu terciární sférou produkce..

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Příklad 1.

Huyghe, Pierre: *Remake*, 1995

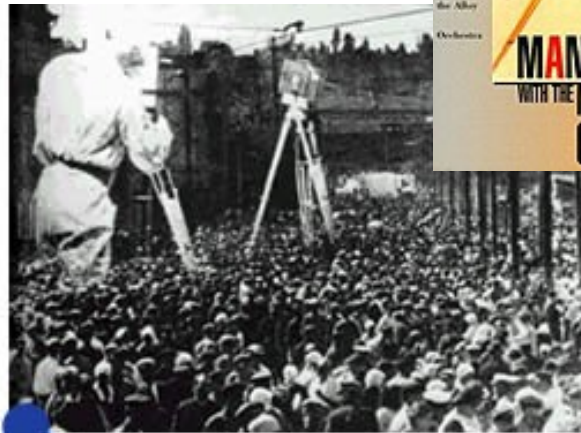
Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Příklad 2.

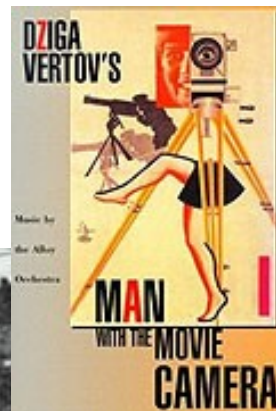
Garrin, Paul: *Man with a Video camera (Fucking Vertov)*, 1980s.

http://replace.tv/index.php?option=com_seyret&task=videodirectlink&Itemid=5&id=5

Vertov, Dziga: *Muž s kinoaparátem*, 1929.

Muž s kinoaparátem

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Příklad 3.

Staehe, Folfgang: *Empire 24/7* (1999-2001)

<http://www.thinq.net/empire.html>

<http://www.youtube.com/watch?v=XDaSpopJYEc>

Warhol, Andy: *Empire* (1964)

<http://www.youtube.com/watch?v=O7VYWBoqrPI>

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A. Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
- 7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)**
8. Remixability (L.Manovich)
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Digitální technologie: Remake se mění v remix

Teorie remixu: „*Hudební sampling přispěl ke zničení postavy autora v praxi hlouběji, než to učinila teorie dekonstrukce.*“

Bourriaud, N. *Postprodukce*, 2004, s. 087

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Klíčová slova: remix, mashup, sampling culture, cut/copy and paste.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Klíčová slova: remix, mashup, sampling culture, cut/copy and paste.

Mashup jako nová kulturní forma: **definice:**

- 1.) **Mashup regresivní:** hudební produkce.
- 2.) **Mashup reflexivní = regenerativní remix:** kultura nových médií.

Kultura remixu:

Globální aktivita spočívající v kreativní a účinné výměně informací umožněné digitálními technologiemi.

Remix jako diskurz je založen na základní praxi: cut/copy/paste.

Široce rozšířená kulturní praxe, zejména v prostředí nových digitálních médií.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Hudební remix:

1.) Rozšířený remix: (První: Double Exposure: „Ten Percent“, 1976, remixoval Walter Gibbon, 1992)

- Původní verze: <http://www.youtube.com/watch?v=ttc1jfrxpvE>
- Rozšířená verze: <http://www.youtube.com/watch?v=cCz8Kunyilk>

2.) Selektivní remix: (DJ jako hudební producent)

3.) Reflexivní remix: (Massive Attack: „Protection“ remixováno Mad Professor: „No Protection“, obě alba 1994)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Hudební remix:

- 1.) Rozšířený remix
- 2.) Selektivní remix
- 3.) Reflexivní remix
- 4.) Regenerativní remix: Specifický pro nová digitální média a síťovou kulturu.

RR: tvoří dvě až tři části ve vzájemných juxtapozicích, které jsou neustále aktualizovány, tzn. proměňují se v závislosti na toku dat (Youtube, Google News, Google Earth, Yahoo!Maps, Facebook...).

RR: asociuje neustálou změnu a poukazuje k biologickým procesům.

RR: synonymum slova „kultura“, ve smyslu proměnlivého kulturního proudu.

RR: má performativní charakter, je oceňován z hlediska své funkčnosti pro uživatele.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Remix: mezi modernismem (koláž) a postmodernismem (remix).

Desktop jako mashup

Software jako mashup

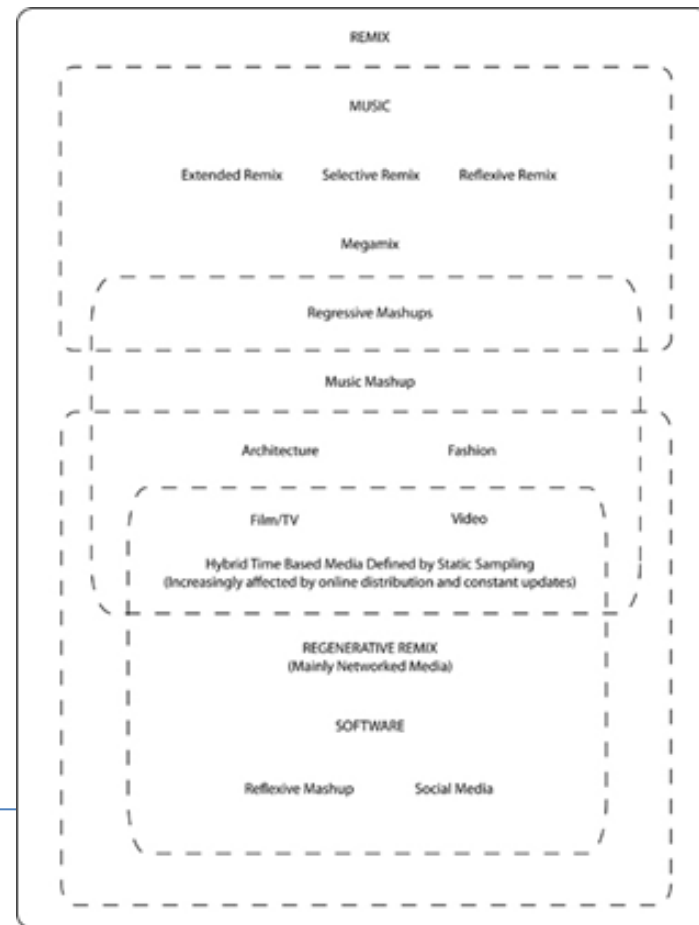
Estetika regenerativní mashupu

Extenze regenerativního mashupu: sociální média (Twitter, Wikipedia, Google News, Facebook, mySpace, YouTube)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Shrnutí: Kniha: Lessig, Lawrence: 2008: Remix: Making Art and Commerce Thrive in the Hybrid Economy, Bloomsbury Publishing, [ISBN 1-4081-1347-3](https://www.bloomsbury.com/9781408113473/)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)

Navas, Eduardo – kurátor – *Modular Framework* - Cultural Center of Spain in El Salvador – 2010

<http://remixtheory.net/?cat=40>

Ferguson, Kirby: *Everything is a Remix 1 – 4* (2010 – 2012)

<http://nycelectro.com/2012/02/17/everything-is-a-remix-project-comes-to-a-conclusion-watch-parts-1-4-here/>

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A. Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)
- 8. Remixability (L.Manovich)**
9. Prodisage (A.Bruns)

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Manovich, Lev: *Remixability* (2005)

- **Modularita** nových digitálních médií a kulturní praxe **remixu**.
- Sociální média a „**kolaborativní remixovatelnost**“ (Barb Dybwad).
- DJ, VJ – **real-time remix**.

- „*Informace chtějí být ASCII!*“
- „*Obsahy chtějí být granular!*“

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Manovich, Lev: *Remixability* (2005)

Nové teoretické nástroje pro pojmenování nové kulturní a umělecké praxe:

- **Teorie elektronické hudby** – analýza mixu, samplingu, syntézy...
- **Literární teorie** – intertextovost, paratextovost, hyperlinking...
- **Teorie výtvarného umění** – montáž, koláž, apropriace...

Posthardt, Ulf: *DJ Culture* (2000): „I když se mnoho cituje, sampluje a přebírá, nakonec je to starý subjekt, který prochází svou modernizací. Ani zkoušení nových technologií a způsobů produkce nevysvobodí estetiku z její víry v autora. Jen vypadá jinak.“

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Shrnutí „nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu:

- **Od přivlastnění k open source.**

- Mandiberg, Michael: *After Sherrie Levine* (2001): <http://www.aftersherrielevine.com/>

Strategie postprodukce, apropriace, reenactment, remix, remake poukazují k síťové kultuře, ke změnám vztahů mezi autorem a uživatelem a zpochybnění statutu autora jako takového.

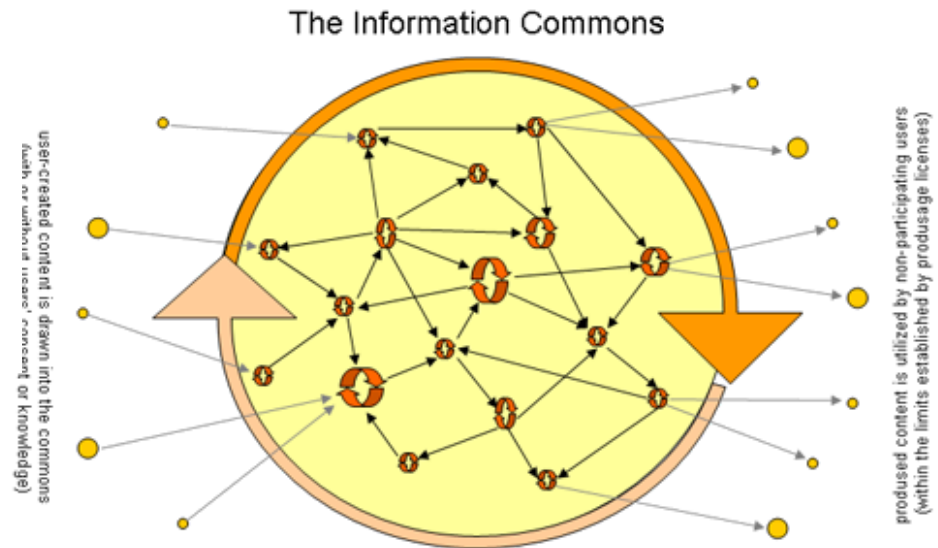
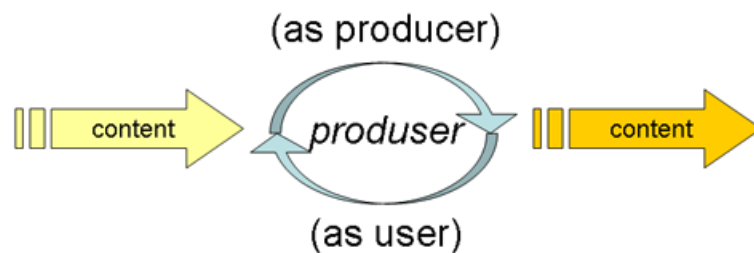
Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

1. Nová digitální média v kontextu vizuálních studií
2. Nová digitální média a postmodernismus
3. Remake – kulturní forma mezi modernismem a postmodernismem
4. *Obrázky* – postmoderní interpretace uměleckého díla jako palimpsestu
5. *Musée imaginaire*/Muzeum beze zdí (A. Malraux)
6. Postprodukce: čtení knihy N.Bourriauda jako digitální teorie
7. Remix – od regresivního remixu k regenerativnímu remixu (E. Navas)
8. Remixability (L.Manovich)
9. **Prodisage (A.Bruns)**

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Bruns, Axel: *Blogs, Wikipedia, Sekond Life and Beyond: From Production to Producership*. New York: Peter Lang 2008.

<http://producership.org>

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Literatura:

- Bourriaud, Nicholas: *Postprodukce. Kultura jako scénář. Jak umění nově programuje současný svět*. Praha: Tranzit 2004.
- Prousage: <http://prousage.org/> - web.stránka, která doplňuje knihu:
- Bruns, Axel: *Blogs, Wikipedia, Sekond Life and Beyond: From Production to Prousage*. New York: Peter Lang 2008.
- Cartwright, Lisa – Stárkem, Marita: *Studia vizuální kultury*. Praha: Portál 2009.
- Certeau, de Michel: *The practice of everyday Life*. Berkeley: University of Kalifornia Press, 1984.
- Delaney, Sean – Potamitis, Nicholas: *Remakes. 16+ Source Guide*. 2004, BFI National Library, 21 Stephen Street, London W1T 1LN. Dostupné on-line:
< <http://www.bfi.org.uk/filmtvinfo/publications/16+/pdf/remakes.pdf> > (rev. 11.2.2012)
- Eco, Umberto: *Meze interpretace* (kapitola V: Jak interpretovat seriály). Praha: UK Karolinum, 2004.
- Foster, Hal: The Archive without Museum. *October*, Vol. 77 (Summer, 1996), pp. 97 – 119.
- Frieling, Rudolf: The Archive, the Media, the Map and the Text:
http://www.mediaartnet.org/themes/mapping_and_text/archive_map/scroll/
- Jameson, Frederick: *Postmodernism, or, The cultural logic of late capitalism*. Durham: Duke University Press, 1991.

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Literatura:

- Lyotard, Jean- Francois: O postmodernismu: postmoderno vyprávěné dětem: postmoderní situace. Praha: Filosofia, 1993.
- Lessig, Lawrence: *Svobodná kultura*. 2010 (viz studijní materiál předmětu)
- Manovich, Lev: *The Practice of Everyday (Media) Life*. 2008
http://manovich.net/DOCS/manovich_social_media.doc
- Manovich, Lev: *What Comes After Remix?*. 2007.
http://manovich.net/DOCS/remix_2007_2.doc
- Manovich, Lev: *Remixing and Remixability*. 2005.
http://manovich.net/DOCS/Remix_modular.doc
- Navas, Eduardo: Regressive and Reflexive Mashups in Sampling Culture. Sonvilla-Weiss, Stefan (ed.) *Mashup Cultures*, 2010, Springer Vienna/New York, ISBN: 978-3-7091-0095-0.(viz studijní materiál předmětu)
- Poschardt, Ulf: *DJ Culture*. Quartet Books, 1998.
- http://manovich.net/DOCS/Remix_modular.doc

Nová digitální média jako nástroj a prostředí remixu

Literatura:

Internetové odkazy:

- Navas, Eduardo: *Remix Theory*: <http://remixtheory.net/> (rev. 18.2.2012)
- Ferguson, Klrby: *Everything is a Remix 1-4* (2010-2012)
<http://nycelectro.com/2012/02/17/everything-is-a-remix-project-comes-to-a-conclusion-watch-parts-1-4-here/>
- Horáková, Jana: *Umělecké dílo v době své digitální reprodukovatelnosti*, FF MU 2010.
<http://is.muni.cz/do/rect/el/estud/ff/ps10/dilo/web/pages/mezihra.html>
- **Co je palimpsest?** Podle *Encyclopedica Britannica*:
<http://www.britannica.com/EBchecked/topic/439840/palimpsest>

Nová digitální média jako média postmodernismu

- Nová digitální média a postmodernismus
- Postmodernismus: genealogie pojmu
- Postmoderní diskurz
- „Jazyk postmoderní architektury“
- 3 podoby postmodernismu
- Postmoderní filosofie
- Postmoderní věda
- Postmoderní stroj

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Nová digitální média a postmodernismus:(od 60. let 20. stol.)**
  - Post-industriální společnost
  - Post-moderní doba
  - Post-modernismus
  - Post - humanismus

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Postmodernismus: genealogie pojmu:**
  - 1. užití slova „postmodernismus“:** Federico de Onís: *Antologia de la espanola e hispanoamaricana*. 1934.
  - 1. užití slova „postmodernismus“ v současném smyslu:** Arnold Toynbee: *Study of History*. 1947.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Postmoderní diskurz:**

Sociologie:

- **Amitai Etzioni: postmoderna: 1968**
- **Daniel Bell: postindustriální společnost: 1973**

Literární věda: architektura: výtvarné umění: ostatní sféry umění...

Postmodernismus: 60.- 70. léta: napojení na kontrakulturní hnutí

: 80.léta: mainstream: zrod postmoderní doby (J.-F. Lyotard: „eklektický“ nebo „brakový“ postmodernismus)

Nová digitální média jako média postmodernismu

- *„Jazyk postmoderní architektury“*:
Charles Jencks (1975)
- Zrození postmoderny: 15. července 1972,
- 15:342, St.Louis, Missouri
- – demolice domů v obytné čtvrti Pruitt-Igoe.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- J.-F Lyotard: 3 podoby postmodernismu:
  - 1. Postmodernismus vs. modernismus v architektuře: „Nejvíce současné (tj. postmoderní) je dvojité kódování, užívání ironie, nejasnosti a protikladu.“ (Ch. Jencks)

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **J.-F Lyotard: 3 podoby postmodernismu:**

- **1. Postmodernismus vs. modernismus v architektuře:** „*Nejvíce současné (tj. postmoderní) je dvojité kódování, užívání ironie, nejasnosti a protikladu.*“ (Ch. Jencks)
- **2. Postmodernismus: otázka stylu:** postmoderní není opakováním moderního, ale jeho analýzou, anamnézou...(J.-F. Lyotard)
- **3. Postmodernismus ve filosofii:** Jean-Francois Lyotard: *La condition postmoderne*, 1979.

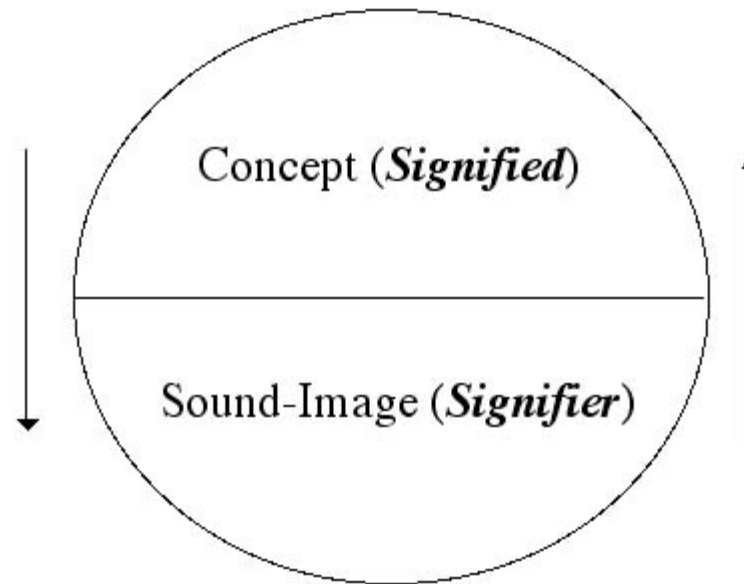
Postmodernismus jako reakce na selhání moderního projektu emancipace lidstva:

„Když věci v krajní míře zjednodušíme, je za ‘postmoderní’ pokládána nedůvěřivost vůči meta-narativním příběhům.“

(Lyotard, J.-F.: *O postmodernismu*, 1993, s. 97)

Nová digitální média jako média postmodernismu

- Postmoderní filosofie: od strukturalismu k post-strukturalismu:
Ferdinand de Saussure (1857-1913), Kurs obecné lingvistiky

Nová digitální média jako média postmodernismu

- Postmoderní filosofie: od strukturalismu k post-strukturalismu:

Poststrukturalismus:

„Post-strukturalisté se přiklánějí k super-strukturalistickým filosofickým tvrzením v pohledu na super-struktury a staví se proti tradičnímu pohledu na objektivitu a pravdu. S touto destrukcí objektivitu a pravdy se vědecké poznání stává méně dostupné než literární nebo politické, detailní analýzy pozorování a názorné grafy opouštějí ve prospěch okamžitých záblesků paradoxních zjištění.“

Harland, R. *Superstrukturalism*. London-New York, 1987, s. 36.

Jacques Derrida, Julia Kristeva, Roland Barthes, Gilles Deleuze, Félix Guattari, Michel Foucault, Jean Baudrillard.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Postmoderní věda:**

„Pohyb směřuje od jedné jediné pravdy a od světa, který se chápe jako hotový a daný, k obnovení mnohosti různých správných a dokonce konfliktních verzí a světů.“ Goodman, N.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Literatura:**
- Appignanesi, R.: *Postmodernismus : pro začátečníky*. Brno : Ando Publishing, 1996.
- Hauer, T.: *S/krze postmoderní teorie*. Vyd. 1. Praha : Karolinum, 200.
- Landow, G.P. Hypertext a kritická teorie. In: *Hypertext 2.0: The Convergence of Contemporary Critical Theory and Technology (Parallax: Re-visions of Culture and Society)*, Baltimore : Johns Hopkins University Press, 1997.
- Lyotard, J.-F.: *O postmodernismu*. Praha 1993.
- Welsch, W.: *Postmoderna, pluralita jako etická a politická hodnota*. Praha 1993.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Post-moderní stroj:**

*„Postmoderní stroje jsou kombinací silných a šikovných strojů. (...) Jsou to stroje, ve vztahu ke kterým se původní představa o jednoduchém vztahu uživatele k užívanému mění v **mnohem komplexnější vztah více nebo méně zprostředkované závislosti**. Už dnes nás stroje živí. Postupně se za nás začínají rozhodovat. S budoucími stroji budeme žít ve více méně rovnocenném vztahu. **Formulování postojů k této situaci je zdrojem protirečení navozujících pocit postmoderní situace.**“*

(KELEMEN, Jozef. 1998. *Postmoderní stroj*, s. 21)

- **4 linie vývoje „post-moderního stroje“ a „post-moderní situace“ člověk-stroj:**

- a) Technizace inteligence
- b) Technizace životního prostředí
- c) Kyborgizace těla
- d) Technizace emotivity

Spolu se zvyšováním inteligence strojů se stává definice člověka jako bytosti rozumné stále méně dostačující.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Paradoxní existence postmoderního stroje:**
- A) Kód, výpočetní procesy vs. kybernetické paradigma.
- B) Věda vs. umění.
- C) Racionální vs. iracionální.
- D) Konvenční vs. revoluční.
- E) Dominantní ideologie kyberprostoru (individualismus a boj za občanská práva) vs. kontinentální postmoderní myšlení (technologie jako predátorský svůdce a smrtelný virus).

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Paradoxní existence postmoderního stroje:**
  - A) Kód, výpočetní procesy vs. kybernetické paradigma.
  - B) Věda vs. umění.
  - C) Racionální vs. iracionální.
  - D) Konvenční vs. revoluční.
  - E) Dominantní ideologie kyberprostoru (individualismus a boj za občanská práva) vs. kontinentální postmoderní myšlení (technologie jako predátorský svůdce a smrtelný virus).
- **Post-humanismus/post-člověk:**
  - F) Kyborg vs. dekonstrukce subjektu.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Posthumanismus/post-člověk a kybernetické paradigma:**
- **Kybernetika:** N. Wiener *Kybernetika aneb Řízení a sdělování u organismů a strojů*. 1948.
- **Kyborg (kybernetický organismus):** „osoba, jejíž fyzická odolnost nebo dovednost je strojem nebo jinými vnějšími prostředky, které upravují fungování těla rozšířená za normální lidská omezení: integrovaný systém člověk-stroj.“ (OED)
  - **Kyborg jako figura debaty o subjektu v technologickém postmoderním světě** (D. Harraway, 1990).
  - **Kyborg jako evolučně vyšší forma života, vede k představě, že přirozené lidské tělo je nadbytečné, překonané** (např. Stelarc, jeho texty a dílo).

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Posthumanismus/post-člověk:**
- **Moderní vs. postmoderní subjekt:**
- Autonomní „já“, které myslí, mluví, jedná, pociťuje atd.: „Vše je skrze člověka a pro člověka“ vs. dekonstrukce subjektu: subjekt je vnímán jako sociální konstrukt, jako výsledek systému konvencí.

Nová digitální média jako média postmodernismu

- Posthumanismus/post-člověk:
- Genealogie posthumanismu:
  - Leslie Fiedler: *The New Mutants*, 1964.
- <http://www.texaschapelbookpress.com/newmutants01.htm>
  - Michel Foucault: *Slova a věci. Archeologie humanitních věd*, 1973.
- „Archeologie myšlení naznačuje, že člověk je nedávným vynálezem. A že se blíží ke svému konci. Pokud tato uspořádání musí jednou zaniknout,(...), pokud je jednou nějaká událost, kterou zatím nanejvýš tušíme jako možnou, ale její formu a příslib neznáme, rozvrátí, jako bylo na konci 16.století rozvráceno klasické myšlení – potom se můžeme bez obav vsadit, že člověk se vytratí jako tvář z písku na břehu moře.“(s. 392)
  - Ihab Hassan: *Prometheus as Performer: Notes Toward an Indefinition of Post-Humanist Culture*. (International Symposium on Post-Modern Performance, November 17-20, 1976, Wisconsin, Milwaukee, USA)
- <http://www4.uwm.edu/c21/archivepage/timeline/1970s/76filmsymposium/pmodperf.html>

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Posthumanismus/post-člověk:**

Dekonstrukce subjektu a kybernetické pojetí organismu:

- *„Všechno je stroj, částí spojenou s druhou částí, spojenou s třetí částí atd. Každý stroj je spojen s kontinuálním materiálním tokem (hylé)“*
- *„Toužící stroje mohou fungovat uvnitř rozdílných oblastí (ústa-stroj může fungovat jako mluvící stroj, snídající stroj, foukající stroj, sající stroj atd), ale nikdy ne současně. (...) Toužící stroje zahrnují pouze heterogenní, nezávislé části, které pracují pouze tehdy, jestliže se přemísťují, svým stálým přemísťováním.“ (Deleuze, G. – Guattari, F.: Anti-Oedipus. Kapitalismus a schizofrenie I, 1972)*
- **Tělo bez orgánů (popisované jako toužící stroj) uniká sociální artikulaci, disciplíně, znakovému podmanění, subjektivizaci (být společenským organismem).**

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Posthumanismus/post-člověk:**

Dekonstrukce subjektu a kybernetické pojetí organismu:

- **Katherine N. Haylesová:** *How We Became Posthuman: Virtual Bodies in Cybernetics, Literature and Informatics*, 1999.(závěrečná kapitola, od s. 283 dále):
- Kybernetické pojetí organismus a pohled na lidský organismus „očima“ evoluční biologie.
- Paradigma ***presence/absence*** nahradilo paradigma ***pattern/randomness***.
- **Posthumanismus: emergence** (místo teleologie), **reflexivní epistemologie** (místo objektivismu), **distribuovaná kognice** (místo autonomní vůle), **ztělesnění** (místo těla jako podpůrného systému mysli), **partnerství mezi lidmi a inteligentními stroji** (místo liberálního humanistického subjektu předurčeného vládnout a ovládat přírodu).

Nová digitální média jako média postmodernismu

- **Post-humanismus:**
- „*Living beings do not belong to a uniquely organic domain anymore. Our bodies are now made of machines, images and information: We are becoming cultural bodies.*” Olliver Dyens
- **Literatura:**
- Hayles, Katherine N.: *How We Became Posthuman. Virtual Bodies in cybernetics, Literature, and Informatics*. Chicago -London: The University of Chicago Press, 1999 (Prologue – xi a dále, Conclusion: What Does It Mean to Be Posthuman? – 283 a dále).
- Dixon, Steve: *Digital Performance. A History of New Media in Theatre, Dance, Performance Art, And Installation*. MIT Press, 2007 (The Posthuman Body and Mind, s. 149 – 154).
- Lister, M. et al.: *New Media: A Critical Introduction*. 2003, Hesla: Kyborg, kybernetika.
- + odkazy v prezentaci.